

Efesotena Pɔɔl tɔne keŋ ɔ be ŋmarase yelee Efesotena ne

¹ Tɔne kei lee maŋ Pɔɔl ŋon Wurubuaɛ be gyae nyi maa bese Yesu Kristo kpilale ne gyaŋ. Mee ŋmarase ke mee yelee emee Kristotena baŋ ε kyaa Efeso donɔɔ man, te Wurubuaɛ ba mo ɔ nyiŋmaa gyakaa ε dɔɔ te ε ne di anokoare ε gbɛɛneŋ man fa Yesu Kristo ne.

² Wurubuaɛ ŋon ɔ yee de kya e, na de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo baa mo be bɛɛɛ boele ŋon, na baa fa ŋon wosefɛɛɛneŋ.

Wurubuaɛ tee Kristo dɔɔ hiraa balan

³ ε yela dɛɛ lese de kya Wurubuaɛ ŋon ɔ yee de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo Wurubuaɛ na ɔ kya e ne yelee. Nawolo nyi keŋ daa na de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo yee dokolonɔ dɔɔ, ɔ ta mo abɔɔ ŋan pou kyaa adido ne boele daa. ⁴ Yesu Kristo dɔɔ te ɔ lese daa pɛte ɔ yee tɛɛle kei na abɔɔ pou, nyi dɛɛ yee balan baŋ de yee ŋon gbagba wui ɔ siaman keŋ ayimɛɛ be doo de man ya, lee mena keŋ daa na Kristo yee dokolonɔ dɔɔ. ⁵ Lee kegyae keŋ ɔ ne gyae daa dɔɔ ɔ taŋgbɛɛwɔ yako see nyi waa ta Yesu Kristo dɔɔ mo daa yee ɔ bia lee ŋon gbagba kegyaebii man. ⁶ ɔ lese daa mena na dee nyiŋ lese ɔ gyooro bɛɛɛ yelee keŋ ɔ ba moo fa daa, nawolo nyi de yee Wurubuaɛ bu ŋon ɔ ne gyae daa ne wui. ⁷⁻⁸ Keŋ Kristo ba yem kyɛɛkeɛ ɔ

fatabo leki dɔɔ, Wurubuarɛ lɛɛ da nyee te ɔ moo de dukum kyɛɛ daa. Kei ne yelee la dɛɛ naa nyi Wurubuarɛ bɛrɛɛ keŋ ɔ ba mo boelee daa nɛ boe nideli. Wurubuarɛ gbagba nyansa na ɔ nombia kagyen man te ɔ moowɔ yɛɛ mena. ⁹ Te kpene keŋ ɔ be wulaa yako see nyi waa yɛɛ nɛ, ɔ tɛɛwɔ Kristo dɔɔ lese ɔ nombia ŋan weesɛɛ nɛ wola daa ŋgba mena keŋ ɔ ne gyae nɛ. ¹⁰ Kpene keŋ Wurubuarɛ be yako see nyi waa yɛɛ nɛ yɛna nyi, debaŋ keŋ de lii nɛ waa yilaa kpene kamase keŋ kyaa adido na keŋ kyaa tɛele kei dɔɔ nɛ pou do Kristo tɛɛ.

¹¹ Te keŋ de doo Kristo man dɔɔ, Wurubuarɛ ta mo daa yɛɛ ɔ balan mɔ, ŋgba mena keŋ ŋon ɔ be yɛɛ abɔɔ pou be yako ɔ nyeeman see nyi waa yɛɛ daa nɛ. ¹² Wurubuarɛ yɛɛ keŋa pou na daa baŋ dɔɔ tanɣbɛɛ lɛɛ Kristo nɛ, ka lese ɔ gyoorobiiri keŋ yelee. ¹³ Mena te doo fa emɛɛ mɔ. E ke nyii Wurubuarɛ nombia ŋan ŋe doo ŋe gbɛɛ dɔɔ te ŋɛɛ fa nyeedon nɛ, e lɛɛwɔ di. Lee mena dɔɔ Wurubuarɛ moo ŋon yɛɛ ɔ wui, te ɔ moo ɔ felin ŋon ɔ be yako see nyi waa mo do e man tɔ nɔɔ nɛ see ŋon. Kei nawola la nyi ɔ ta mo ɔ nyinmaa gyakaa e dɔɔ nyi e yɛɛ ɔ wui. ¹⁴ Wurubuarɛ felin kei yɛna kpene keŋ doo e man, ŋgba kpene keŋ ɔ ba mo see ateta nɛ. Kei nawolo nyi dee nyin abɔɔ ŋan pou Wurubuarɛ be yako see nyi waa mo fa ɔ balan nɛ. Kei ne yelee la dɛɛ gyem nyi Wurubuarɛ waa lese balan baŋ pou be yɛɛ ɔ wui nɛ lee be gbɛɛneŋ kumɛɛ man. Mena dɔɔ e yela dɛɛ lese Wurubuarɛ gyoorobiiri keŋ yelee.

Pɔɔl kefane

¹⁵ Lee mena dɔɔ me ke nyii mena keŋ ε be lɛɛ Wurubuarɛ di, na mena keŋ ε ne gyaɛ balan ban pou bɔɔ lɛɛ Kristo nombia ŋan di nɛ, ¹⁶ me bee tina Wurubuarɛ nɔɔ ka do yela ya. Mɛɛ tɔɔse ε yela deban kamase keŋ mɛɛ fane fa Wurubuarɛ nɛ. ¹⁷ Mɛɛ fane mɔ nyi Wurubuarɛ ŋon ɔ yɛɛ de Gbenjyoo Yesu Kristo na gyoorobia pou be kya e nɛ, waa mo ɔ felin ŋon do ε man na waa yela ε sia kekara, na ɔ felin ŋon ka lese Wurubuarɛ ŋon wola ŋon na ε ka gyeŋ e nideli. ¹⁸ Mɛɛ solo nyi waa gyusu ε konɔɔse, na ε ke nyin gyeŋ kpene keŋ dɔɔ ɔ ba lese ŋon na kpene keŋ dɔɔ ε loo gyakaa nɛ, na ε ke nyin gyeŋ abɔɔ ŋan Wurubuarɛ be yako see nyi waa mo fa ban bɔɔ mo ba wose fa Kristo nɛ. Ne yɛɛ abɔɔ ŋan ŋa koya dana don nideli. ¹⁹⁻²⁰ Dɛɛ fane nyi yaa gyeŋ ɔ don dinaa keŋ ka dokoso be kyaa ya nɛ. ɔ ta mo mena don kei fa daa ban dɛɛ lɛɛ e di nɛ. Mena don kei te ɔ moowɔ gyusu Kristo lee yeŋ man, te ɔ moo e kyaase ɔ dunolun dɔɔ Wurubuarɛ man. ²¹ Wurubuarɛ te yeli Kristo te di don kela yela pou na gyoorise pou na beeneŋ pou na yola pou na woya pou na ŋmeeseŋ pou na kpene kamase keŋ ne di don deniwalan dɔɔ nɛ. ²² Wurubuarɛ ta mo kpene kamase do Kristo tɛɛ, te ɔ moo e yɛɛ kpene kamase nyee fa Kristo balan ban pou. ²³ Kristo balan kewɔ yena Kristotena dikpii keŋ. Te wose kei man te Wurubuarɛ ŋon ɔ be yɛɛ kpene kamase, te ɔ kyaa yenan kamase te ɔ ne yeli abɔɔ kamase na sem nideli gbɛɛ kamase man nɛ kyaa.

2

Wurubuare te fa daa nyeedon Kristo man

¹ Gyangba ken na nombiakumεε keyεε te tira εμεε na Wurubuare nsana, ² gyangba kenan na, ε silana tεεle kei dɔɔ nombiakumεε. Ε silana ɔbɔnsam ηon ɔ yεε dukum pou nyee e nε. Te ηon mɔ ne diina ban pou bɔɔ ne tεε Wurubuare gbεeneη dɔɔ ya nε dɔɔ. ³ Nafɔ nne te daa na wɔ mɔ pou kyaawɔ, na dεε yεε kpene ken dεε gyae. Dee sila de dinɔɔ benεε ηan te dεε yεε kpene ken da wose na de konɔɔ man nombia na wola daa nyi dεε yεε nε. Nafɔ nne yaa Wurubuare ban ken ne fa denjele kewɔη nε dɔɔ de dɔɔ, ηgba balan akan ban nε.

⁴ Mɔna Wurubuare wii de waranjase te lee ɔ kegyae dinaa ken ɔ ne gyae de nombia nε dɔɔ, ⁵ ɔ tεεwɔ Kristo dɔɔ fa daa ban nafɔ deban kenan man dɔɔ yem de dukum man nε nyeedon. Mena dɔɔ ε tɔɔse nyi Wurubuare berεε ken ɔ ba mo boele daa dɔɔ te ε nyiηa nyeedon. ⁶ Te mena ken Wurubuare be gyusu Kristo lee yen man nε, mena mɔ yaa ɔ gyusu daa mɔ lee mena yen kei man, te ɔ moo daa kekyaa Yesu Kristo gyan adido na daa na e kaa di gyoori. ⁷ ɔ yεε nne kei na deban kamase ken kenja pou gyae kekɔη na, kenyiη lese ɔ berεε na ɔ wɔe ken dɔɔ Kristo man te ka kela kpene kamase nε wola. ⁸ Nawolo nyi, berεε ken ɔ ba moo boele daa, na da kelεedi ken dɔɔ lεedi dɔɔ te ɔ fa daa nyeedon. Kenja pou ta lee daa gbagba gyan ya, ke yεε kpene ken Wurubuare ba mo fa daa. ⁹ Ta lee tomse ηan dɔɔ yεε dɔɔ ya, mena dɔɔ ηolo na wola ɔ wose

ne dɔɔ ya. ¹⁰ Nawolo nyi Wurubuarɛ yɛɛ na daa mena ken gyɛn de doo nɛ. Ken daa na Kristo be yɛɛ dokolon dɔɔ, te ɔ lese daa nyi dɛɛ yɛɛ tomse kraakpaa njan ɔ be wulaa desina see nyi dɛɛ yɛɛ nɛ.

De popou yɛɛ dokolon Kristo man

¹¹ Mena dɔɔ ɛ tɔɔse mena ken nafɔ lolo man na, ɛ te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ. Ɛmɛɛ te Gyudatena ne baake nyi, ban ba te kara be baala wose ya nɛ. Be wui baala wose ken bɔɔ kare nɛ, nyinmaa te ba moowɔ kara. ¹² Ɛ tɔɔse nyi deban kenan na, ɛmɛɛ na Kristo betan lonjoro ya. Na ɛ yɛɛ yenaasetenawɔ, ɛ te yɛɛ ban Wurubuarɛ ba lese nɛ ya. Na ɛ yɛɛ njɔla ban ɛ be kpue kebakesee ken Wurubuarɛ na ɔ balan be bake see nɛ man ya. Na ɛ sia be gyakaa kolo mɔ dɔɔ ya, te ɛ ba gyɛn Wurubuarɛ tɛɛle kei dɔɔ ya. ¹³ Te nenɛɛ ken ɛ doo Kristo man dɔɔ, ɛmɛɛ ban nafɔ ɛ kyaa lemlem, te ɛ ba benaa na Kristo ya nɛ, lee ɔ yen ken ɔ ba yem nɛ dɔɔ, ɔ te tuu non benaa na ɔ wose.

¹⁴ Non gbagba yena da wosefɛɛɛɛn. Ɔ te yɛɛ Gyudatena na ban ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ walan dokolon. Lee ɔ yen dɔɔ, ɔ tekerii dekyan ken nafɔ ke yɛɛ kekɔla dekyan te ne kpase mena balan akpen ala kɛwɔ nsana nɛ. ¹⁵ Nawolo nyi, ɔ wose te ɔ moowɔ lese Gyudatena mmaraase, na gbɛɛɛnɛn, na nombia burum njan. Kpene ken dɔɔ ɔ be yɛɛ kei yena nyi, na waa nyin mo mena balan akpen ala kɛwɔ yɛɛ dokolon kɔn non gbagba man. Nnɛ te ɔ yela ɔ wosefɛɛɛɛn kɔnawɔ be man. ¹⁶ Ɔ tɛɛwɔ ɔpanɔn ken dɔɔ pataa akpiise ala kɛwɔ, kyan wɔ mo do Wurubuarɛ

man, yee wɔ walaŋ dokolonj. Nawolo nyi, ɔ ta mo ɔpaŋdan keŋ dɔɔ lese kpene keŋ ne yeke beɛ kɔla dɔŋa ne. ¹⁷ Ɔ kɔŋawɔ kaa yako wosefeereŋ nombia ŋan fa emee Gyudatena baŋ e benaa na Wurubuare, na baŋ ba te yee Gyudatenawɔ ya ne. ¹⁸ Non dɔɔ te Gyudatena na baŋ ba te yee Gyudatenawɔ ya ne pou nyiŋa gbɛɛ Wurubuare felin dokolonj man, mo gyu kya ŋon gyaŋ.

¹⁹ Mena dɔɔ nenɛɛ nafɔ emee baŋ e ba benaa na e ya ne, e ta tekaa yee ŋɔla na balan yenaasetenawɔ bela ya. E yee baŋ Wurubuare be hiraa wɔ ne be dɔɔna na be tebia na Wurubuare dekpaŋalaŋmantenawɔ. ²⁰ Emee mɔ, be ta mo ŋon ŋgba deni ne, Wurubuare akpenkpenjgyɔɔra na Yesu kpilala baŋ yena dekyan keŋ mokɔɔ kasee. Emee te beɛ mo ma gyakaa ke dɔɔ. Yesu Kristo gbagba yena boe keŋ keɛ fa deni keŋ pou don ne. ²¹ Non dɔɔ te deni keŋ boe kamase na sem nideli, te keɛ bee bese Wurubuare kedeese deni keŋ bɔɔ maa see fa Wurubuare ɔsom, te ayimɛɛ be doo ke man ya ne. ²² Emee na Yesu te yee dokolonj dɔɔ, te yela emee na akan baŋ pou bese dekyae keŋ Wurubuare ne tee ɔ felin ŋon dɔɔ kyaa.

3

Pɔɔl tom keyɛɛ baŋ ba te yee Gyudatenawɔ ya ne man

¹ Mena dɔɔ mee fane fa Wurubuare. Man Pɔɔl ŋon bɔɔ kyan man to deni lee mena keŋ mee yako Yesu Kristo nombia ŋan mee fa emee baŋ e te yee Gyudatenawɔ ya ne dɔɔ. ² Ma gyeŋ nyi e te nyii nyi emee dɔɔ te Wurubuare

moo ɔ bɛrɛɛ keŋ boele maŋ, na maa nyiŋ tale yako Yesu Kristo nombia ŋan fa ŋon lee ɛ deeli dɔɔ. ³ Wurubuare ta lese nombia ŋan weeseɛ nɛ wola maŋ, ŋgba mena keŋ mɔɔ tangbɛɛ ŋmarase fa ŋon nɛ. ⁴ Akpaa ɛ kala ke na, ɛ kena mena keŋ mɔɔ nyii Kristo nombia ŋan nafa ŋa weeseɛ nɛ man. ⁵ Gyangba keŋ na, ɔ ta lese mena nombia aweesen keŋa wola deniwalaŋ ya, mɔna Wurubuare te tɛɛ ɔ felin ŋon dɔɔ lese ŋa wola Yesu Kristo kpilala na Wurubuare akpenkpengyɔɔra baŋ ayimɛɛ be doo be man ya nɛ. ⁶ Mena nombia aweesen keŋa yɛna nyi; lee Wurubuare nombia ŋan dɔɔ balan baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ, ta bese Wurubuare wui ŋgba Gyudatenana nɛ. Be popou ta bese walaŋ dokolon na baŋ baa di abɔɔ ŋan Wurubuare be yako see nyi waa ta Yesu Kristo dɔɔ fa wɔ nɛ.

⁷ Keŋ dɔɔ te ɔ moo ɔ bɛrɛɛ boele maŋ, te ɔ moo maŋ yɛɛ Yesu Kristo nombia ŋan kegbetibii, lee ŋon gbagba ɔ don keŋ dɔɔ. ⁸ N keɛ na, maŋ yɛna Wurubuare balan baŋ man pou kemaasa, mɔna maŋ mɔ te ɔ moo ɔ bɛrɛɛ keŋ boele, nyi maa yako Kristo wose man nombia ŋan ŋɛɛ lee koya te ŋa betan ɔto ya nɛ fa baŋ ba te yɛɛ Gyudatenawɔ ya nɛ. ⁹ Na maa yɛla balan pou kena Wurubuare ŋon ɔ be yɛɛ kpene kamase nɛ, gbɛɛ keŋ ɔ ba weese lee kewalaŋ keŋ nɛ. ¹⁰ Te ɔ kegyae yɛna nyi, debaŋ kei man nɛ waa ta Kristotena dikpii keŋ dɔɔ yɛla felin man gyooneŋ na donse ŋan pou ŋe kyaa adido nɛ ka gyɛŋ Wurubuare sia kekara keŋ betan ɔto ya nɛ kpene kamase man. ¹¹ Wurubuare yɛɛ kei, lee kebake keŋ ɔ be bake

see ɔ nyeeman, te betan ɔto ya ne dɔɔ. ɔ tɛe de Gbengyoo Yesu Kristo dɔɔ te ɔ yɛe kei. ¹² Ken dɔɔ lɛɛ e di te daa na e be yɛe dokolon dɔɔ, te dɛɛ tale gyɔ de konɔɔ gyu non Wurubuarɛ gyan ken dɔɔ ne yee ya. ¹³ Mena dɔɔ mɛɛ waase non nyi, ε na yela ε wose ke tekerii non lee diyem ken mɛɛ naa fa non ne dɔɔ ya. Kenja pou yɛe fa ε deeli dɔɔ.

Pɔɔl kefane fa Efesotena

¹⁴ Kei dɔɔ te mee bun ma doona dɔɔ de kya Wurubuarɛ siaman. ¹⁵ Lee non dɔɔ te lonoro kamase ken kyaa adido na tɛele kei dɔɔ ne ne nyin ka yele. ¹⁶ Mɛɛ sola Wurubuarɛ nyi, waa mo ɔ gyoooro wose deeli ken na waa ta ɔ felin non dɔɔ, na waa fa non don, na waa do non kakyen. ¹⁷ Waa yela Kristo kekyaa ε konɔɔ man ε kelɛɛdi dɔɔ, na kegyae ken ε ne gyae Wurubuarɛ na balan ne kefa non don na ε ka sen kenken. ¹⁸ Na emɛɛ na Kristotena akan ban pou kenyin gyen nyi Wurubuarɛ kegyae ken ɔ ne gyae daa ne boe nideli te ka betan ɔto ya. ¹⁹ Na ε ka gyen nyi kegyae ken Wurubuarɛ ne gyae daa ne boe, ken dɔɔ dɔɔ gyae dɛɛ tale naa ke man tan ya. Na Wurubuarɛ ka mo ɔ dinɔɔ pou do ε man.

²⁰⁻²¹ ε yela dɛɛ ta Yesu Kristo na Kristotena dikpii ken dɔɔ lese de Wurubuarɛ gyoorobiiri ken yele deban kamase. Nawolo nyi non ne tale la yɛe abɔɔ burum kela mena ken dɛɛ bɔɔse yaa dɛɛ gyuen lee ɔ don ken ne yɛe tom de man ne dɔɔ. Daa balan ban pou dɔɔ lɛɛ e di te daa na e yɛe dokolon ne, ε yela dɛɛ lese ɔ yele kekpaakekpaa. Amen.

4

Nɔɔdokolon keye Kristo man

¹ Mena dɔɔ nɛnɛɛ man Pɔɔl nɔn me doo deni man ken mɛɛ yako Kristo nombia nɔn dɔɔ nɛ, mɛɛ waase nɔn nyi ɛ yela ɛ dinɔɔse ke kaboena kebaake kpaakpaa ken Wurubuare be baake nɔn nɛ. ² Ɛ yɔkɔse ɛ wose. Ɛ woo na ɛ kenyin konɔɔ. Ɛ gyae dɔnɔ nombia na ɛ kewii fa dɔnɔ. Ɛ na mo nɔlo mɔ nombia do ɛ tɔɔ man ya. ³ Ɛ kyan ɛ wose na nɔɔdokolon ken Wurubuare felin ne tɛɛ wosefɛɛren dɔɔ fa daa nɛ kekyan nɔn bom. ⁴ De popou yɛɛ dokolon. Wurubuare felin dokolon kyaa la mena dɔɔ te Wurubuare baake daa te de sia gyakaa kolo dokolon koon dɔɔ. ⁵ De Gbenjyoo yɛɛ dokolon te Wurubuare lonkeso mɔ dokolon koon kyaa, la te gbɛɛ dokolon mɔ dɔɔ te dɛɛ tɛɛ lɛɛ Wurubuare di. ⁶ De popou dana Wurubuare dokolon na kya dokolon. Nɔn yena de popou de Gbenjyoo nɔn ɔ kela kpene kamase, te ɔ doo de popou man te ɔ ne yɛɛ tom de popou man nɛ.

⁷ Yesu gbagba kegyaebii te ɔ moo ɔ bɛɛɛ boele daa dokolon dokolon, walan kamase na ɔ wui. ⁸ Mena dɔɔ te be nmarasewɔ Wurubuare nombia nɔn man nyiaa,

“Deban ken ɔ ne gyu adido nɛ

ɔ moo ban ɔ be yoo dii be dɔɔ nɛ kpu na ɔ wose lan,

te ɔ moo abɔɔ fa balan.”

⁹ Te akpaa be yako nyi ɔ gyenawɔ gyu adido na nawolo nyi sena? Kei nawolo baa nyi, ɔ tanjbeɛwɔ tisi gyoo tɛɛle kei ateta pɛ. ¹⁰ Te nɔn

o ba gyoo tæele man nɛ, ɲon ke yena walaɲ ɲon mo o ba koro gbaa ɲoma pou na waa nyiɲ kyaa yenaɲ kamase. ¹¹ Abɔɔ ɲan o ba mo boele o balan yena nyi, baale baa bese Kristo kpilala, na baale ka bese Wurubuaɛ akpenkpenggyɔɔra, na baale mo ka bese baɲ bɛɛ tɛɛ kolosi nombia kpaakpaa ɲan nɛ, te baale mo baa yɛɛ ɔsɔfɔɔse na wolala. ¹² O moo tomse keɲa boele o balan, na waa desina wo fa wo ɔsom keɲ, na keniɲ yela Kristotena dikpii keɲ ka bee nideli, ¹³ kelii debaɲ keɲ de popou dɛɛ bee yɛɛ dokolon, na dɛɛ lɛɛ Wurubuaɛ bu ɲon di nideli na dɛɛ lee Kristo de dinɔɔ man, da kelɛɛdi na de kagyɛɲ keɲ da gyɛɲ e nideli nɛ man.

¹⁴ Na dɔɔ tekaa bese bia wɔlɛɛ keɲ balan ka mo kawola kumɛɛ kamase na ba adao gbɛɛneɲ kaa beo daa, na kegyɔ daa gyu sia na wɔle ɲgba mena keɲ felin ne gyɔ degbele lon dɔɔ nɛ ya. ¹⁵ Mena dɔɔ ɛ di anokoare fa dɔɲa lee ɛ konɔɔse man, na ɛ kegyae dɔɲa nombia, na ɛ ka mo gbɛɛ kamase man bee Kristo ɲon o yɛɛ dikpii keɲ nyee nɛ man. ¹⁶ Yesu Kristo man te wose man yenaase kpookpoo ɲan pou ne gyaɲee nkyakaase man kyaɲ dɔɲa nideli. Te akpaa yenaase kpookpoo kamase keɲa ne gyae dɔɲa, te ɲɛɛ yɛɛ tomse ɲan ne kaboena ɲa na, ne yeli Kristotena dikpii keɲ na bee nideli.

Nyeedon wɔle keɲ doo Kristo man nɛ

¹⁷ Mena dɔɔ mɛɛ faree ɲon de Gbengyoo ɲon yele man nyi, ɛ na kyaa bela ɲgba balan akan baɲ bɔɔ gyɛɲ Kristo ya, te be gbɛɛneɲ betan tonɔɔ nɛ ya. ¹⁸ Ba nyeeya man dana ditiɲtɛɛ, te

bɔɔ tan nyeedon ken Wurubuarɛ be fa daa nɛ ya, nawolo nyi ba te to be konɔɔse bɛɛ Wurubuarɛ nombia njan kenyii. ¹⁹ Te ken bɔɔ tan desɛn bela dɔɔ ya nɛ, be ta mo ba wose bɛɛ yɛɛ nombia akarankaran njan tekaboena ya nɛ, te nɔlo bɛɛ to wɔ gbɛɛ ya. ²⁰ Mɔ ɛmɛɛ dɔɔ, ɛ te kasee kei lee Kristo wose man ya. ²¹ Ampan te ɛ nyii Kristo wose man nombia njan. Te ken ɛ yɛɛ ɔ silalawɔ dɔɔ, be ta wola nɔn anokoare ken doo Yesu man nɛ. ²² Mena dɔɔ ɛ tina ɛ dinɔɔ benɛɛ njan na beo nɔn, te ne wɔlɛɛ nɔn nɛ yela. ²³ ɛ yela ɛ nyeeya na ɛ konɔɔse man nombia ke yɛɛ wɔlɛɛ. ²⁴ ɛ yela Wurubuarɛ dinɔɔ ken tenɛɛ, te ka betan ayimɛɛ ya nɛ ke yɛɛ dinɔɔ wɔlɛɛ ɛ man.

²⁵ Mena dɔɔ ɛ tina akɛɛɛ kedi yela, na ɛ kedi anokoare fa dɔnɔ. Nawolo nyi de man walan kamase yɛɛ Kristotena dikpii ken yenan daale ke. ²⁶⁻²⁷ Te akpaa ɛ gyen ban na, ɛ na yeli ɛ ban ken ka mo nɔn gyu dukum man ya. ɛ na yeli weese ka gyoo na ban ken sɛɛ doo ɛ man ya. Na mena ya na ɛ ke fa ɔbɔnsam nae dasɛnɔe na waa kɛɛɛ nɔn kɛɛ. ²⁸ Walan nɔn nafɔ ɔ yɛɛ nɛmɛlate e na, waa tina nɛmɛlen yela, na waa mo ɔ nyinmaase yɛɛ tom gbɛɛ kpaakpaa dɔɔ, na waa nyin kolo na waa fa ayematena mɔ.

²⁹ ɛ na yeli nɔɔwoya njan tekaboena ya nɛ ka lee ɛ nɔɔse man ya, mɔna ɛ yela ɛ kekolosi ka do balan kakyen na baa bee. ³⁰ ɛ na yɛɛ kpene ken gyae ka wee Wurubuarɛ felin nɔn ya, nawolo nyi nɔn te Wurubuarɛ moowɔ see nɔn nso, ken nawolo nyi ɛ yɛɛ ɔ wui. Kei nawola la nyi, wee daale waa kɔn kaa lese nɔn na ɛ kenyin ɛ

wose. ³¹ Ε tina nombia akarankaranj keja pou, ηgba tɔɔman ηanj na akpanyanɔnyan na ban na nyeeman boalan na balan kewɔlee na kale na balan katee na kelabereketao na dinɔɔ kumee ηanj pou keyee yela. ³² Mɔna ε yee wɔe, na ε ke wii fa dɔja. Ε mo walanj kamase dukum kyee e, ηgba mena keɔ Wurubuare be tee Kristo dɔɔ mo ε nombiakumee kyee ηon ne.

5

Ε kyaa keɔmanjee man

¹ Emee ban ε yee Wurubuare bia ban ɔ ne gyae ε nombia ne, ε yee kakyen na ε kekasee e. ² Ε kyaa na dɔja gyonj man, ηgba mena keɔ Kristo be gyae daa, te ɔ ba mo ɔ wose yee ηgba kedeesa nam, te ba gyoo Wurubuare sia ne.

³ Te kafonj na dinɔɔse kumee ηanj tekaboena ya, yaa sibii dɔɔ, ε na yeli baa baake ηa yela ε man ya. Nawolo nyi ηanj tekaboena Kristotena ya. ⁴ Mena yaa desenj nombia, na diyinj ayeesa, na nsendeekum tekaboena ηon ya, mɔna ε fa Wurubuare karanj debanj kamase. ⁵ Mee gyae ε ka gyen nyi, kafontena yaa ban bee yee ayimee nombia na ban be dana sibii ne betanj dekyae Kristo na Wurubuare gyoori keɔ man ya. Nawolo nyi n dana sibii na, abɔɔ na bese beenen bo fa neɔ.

⁶ Ε na yeli ηolo ka mo akereε nɔɔwoya ηanj betanj tɔɔɔ ya ne beo ηon ya, nawolo nyi nombia keja dɔɔ te Wurubuare ban ne kɔɔn balan ban ba denela dana dɔɔn ne dɔɔ. ⁷ Mena dɔɔ ε na mo ε wose do na balan kewɔ dinɔɔ ya.

⁸ Nafɔ gyanɔba keɲ na emɛɛ mo kyaa ditiɲtɛɛ man, te nenɛɛ keɲ ε ba bese Kristotena doo ε kyaa keɲmaɲee keɲ man. Lee mena doo ε ta ηɔba balan baɲ be kyaa keɲmaɲee keɲ man nɛ. ⁹ Keɲmaɲee kei tonoo yɛna nyi, balan ne yɛɛ aboo kpaakpaa na aboo ηan tenɛɛ te bee di anokoare mo. ¹⁰ E yɛɛ kakyeɲ na ε ke yɛɛ kpene kamase keɲ gyae ke yɛɛ de Gbenɔgyoo Wurubuare gyon. ¹¹ E na mo ε wose do na balan baɲ beɛ yɛɛ ditiɲtɛɛ man aboo ηan betan tonoo ne ya. Mɔna ε lese mena ditiɲtɛɛ man aboo kumɛɛ ηenanɲ deboo. ¹² Yɛɛ desɛɲ ke gba nyi emɛɛ mo yaa yoo nombiakumɛɛ ηan balan ne yɛɛ ditiɲtɛɛ man nɛ afa. ¹³ Te kpene kamase keɲ keɲmaɲee keɲ da lee ke doo na, keɛ lese ke dinoo gbagba wola. ¹⁴ Nawolo nyi keɲmaɲee keɲ ne yɛɛ la balan ne naa kpene kamase keɲ nafɔ weɛɛɛ nɛ dinoo. Mena doo te be Wurubuare nombia anmarasenɲ see ne yako nyiaa,
 “Nyanɲ ηon n be doo nɛ fonɲ lee n dosoronɲ man,
 Fonɲ lee n yeɲ man.

Na Kristo keɲmaɲee keɲ ke kɔɲ n man.”

¹⁵ E keɛ ε keta man nideli. E na tɛɛ ηɔba ayiɲtɛna ya, mɔna ε ta ηɔba siakaralatɛna nɛ. ¹⁶ Te debanɲ kamase keɲ ε nyim na, ε mo yɛɛ kolo kpaakpaa. E na yeli debanɲ ke lanɲ ηon ya, nawolo nyi nenɛɛ nombiakumɛɛ keyɛɛ ta boo. ¹⁷ Mena doo ε na gyim ya, ε yɛɛ kakyeɲ na ε ka gyeɲ kpene keɲ Wurubuare ne gyae ε ke yɛɛ nɛ.

¹⁸ E na dɛɛse ya, nawolo nyi solonɲ kedɛɛse ne wɔɔɛ walanɲ bo. Mɔna ε yela Wurubuare felinɲ ηon ke doo ε man nideli. ¹⁹ E mo nombia ηan doo Wurubuare noonɛnɛse man nɛ do doɲa kakyeɲ.

Ɛ mo nɔɔnenj kekpee na suya kegyɔ kenj ba lee Ɛ konɔɔse man nɛ lese de Gbenjgyoo Wurubuarɛ ye. ²⁰ Debanj kamase na Ɛ ta de Gbenjgyoo Yesu Kristo dɔɔ fa de kya Wurubuarɛ karanj lee kpene kamase man.

Ala na baala

²¹ Kenj Wurubuarɛ keyee doo Ɛ man dɔɔ, Ɛ yɔkɔse Ɛ wose fa dɔɔnɔ debanj kamase. ²² Ala, Ɛ yɔkɔse Ɛ wose fa Ɛ baala kpene kamase man, njgba mena kenj Ɛ ne yɔkɔse Ɛ wose fa de Gbenjgyoo nɛ. ²³ Nawolo nyi baale njon ne diina donj ɔ wɛle njon dɔɔ, njgba mena kenj Kristo ne di donj Kristotena dikpii kenj dɔɔ nɛ. Te Kristo kei gbagba lɛɛ na balanj banj be doo Kristotena dikpii kenj yɛɛ ɔ wose ke nɛ nyee. ²⁴ Mena dɔɔ alo kamase waa yɔkɔse ɔ wose fa ɔ baale kpene kamase man, njgba mena kenj Kristotena dikpii kenj ne yɔkɔse ka wose fa Kristo nɛ.

²⁵ Baala, Ɛ gyae Ɛ wɛla nombia njgba mena kenj Kristo ne gyae Kristotena dikpii kenj nombia, te ɔ ba yem fa ke nɛ. ²⁶ Kristo yenjawɔ fa Kristotena dikpii kenj, te ɔ moo ɔ nombia njan yɛɛ njgba lonj nɛ, faafo balanj banj be doo Kristotena dikpii kenj man lese ba ayimɛɛ te ɔ moo wɔ see fa Wurubuarɛ. ²⁷ ɔ yɛɛ kei na waa nyinj mo Kristotena dikpii kei konj njon gbagba ɔ siaman kaa yɛɛ ɔ wui, kenj gyanjtare yaa ayimɛɛ, yaa nombiikum kamase be doo ka wose man ya. ²⁸ Mena ke mɔ te kaboena nyi baala baa gyae be wɛla nombia, njgba mena kenj bɛɛ gyae banj gbagba ba wose nɛ. Baale njon ɔ ne gyae ɔ wɛle nombia nɛ, ne gyae njon gbagba ɔ wose

baa. ²⁹⁻³⁰ Njolo be kyaa kenj ɔ ne kola ñon gbagba ɔ wose ya, mona ɔ ne desina ke te ɔ ne kɛɛ ke dɔɔ mɔ. Nne mɔ yaa Kristo mɔ ne desina, te ɔ ne kɛɛ Kristotena dikpii kenj dɔɔ, nawolo nyi de yɛɛ ɔ wose man balanwɔ. ³¹ Kenj dɔɔ te Wurubuare nombia anmarasenj see ne yako nyiaa, “Lee mena dɔɔ baale waa lee ɔ kya na ɔ naa gyan, na waa gyu ke kpu na ɔ wɛele na ñon na e ka bese walan dokolonj.” ³² Mena nombii kei yɛɛ nombii kenj ke dana yunj te njolo mɔ be tale nyii ka asɛɛ ya. Te manj dɔɔ ma gyen nyi Kristo na balan ban bɔɔ lɛɛ e di ne wose man nombia yaa bɛɛ yako. ³³ Mena dɔɔ kaboena nyi baale kamase mɔ waa gyae ɔ wɛele ngba ñon gbagba ɔ wose ne, na alo kamase mɔ ke yɔkɔse ɔ wose fa ɔ baale.

6

Bia na ba lolala

¹ Bia, kenj ε yɛɛ Kristotenawɔ dɔɔ kaboena nyi yaa tei ε kya na ε naa dei. Nawolo nyi ε ne yɛɛ kei na, ε ne yɛɛ kpene kenj dei. ² Tei n kya na n naa dei, nawolo nyi kei yena Wurubuare mmaraa gyan gbate kenj Wurubuare be yako nyi n di ke dɔɔ na, nyanj kenjinj ke tɔnɔɔ. ³ Tɔnɔɔ kenanj yena nyi akpaa n di mmaraa kei dɔɔ na, kpene kamase gyae ke de fa nej na n kenjinj kyaa tɛele kei dɔɔ kyare. ⁴ Kyaw, ε na do ε bia ban lee kpene kenj ε ne yɛɛ wɔ ne dɔɔ ya. Mona kaboena nyi yaa kɛɛ be dɔɔ na ε ka wola wɔ Wurubuare nombia na baa di ñe dɔɔ.

Gbenja na be gbenjyoona

⁵ Mee kolosi mee fa emee gbenja mo nyi, e tei e gbenjyooona ban e kyaa be gyan ne dei lee e konosse man, ngba mena ken e ne tei Kristo ne. ⁶ E na yako nyi, deban ken be kyaa e gyan te bee kee non doo te e ke yee tom ka gyoo be sia na baa kelee non ya. ⁷ E na yee e tomse ngba denibalan yaa e ne yee fa ne ya, mona e yee na na gyon ngba e Gbenjyoo Yesu yaa e ne yee fa ne. ⁸ Nyi n yee gbeni o, n yee gyoo bu e o, ampan yaa mee yako non nyi, Wurubuar e waa to walan kamase kom, lee o tom kpaakpaa ken o ne yee ne doo.

⁹ Emee gbenjyooona ban mo, e tela e gbenja ngba mena ken kaboena ne, e naa nmaase wo ya. E toose nyi, emee na e gbenja ban pou yee e Gbenjyoo non o kyaa adido ne wui. Non ne diina nombia ken o bee kee nolo siaman ya.

E do Wurubuar e yoo aboo

¹⁰ Pe me noowoya kesi na, me noowoya akan yena nyi, e sen de Gbenjyoo woole dinaa ken man kenken. ¹¹ E mo Wurubuar e yoo aboo nan pou do ngba yoo kegbase ne, na e ke tale di obonsam non adao gbene n kumee nan pou doo. ¹² Nawolo nyi de yoo ken dee yoo ne, te yee denibalan yaa dee yoo na ya. Mona dee yoo bo na felinkumee nan nee di don njoma man ne, na felinkumee nan nee di don balan doo, te bee som na teele kei doo ne. Felinkumee kena naale yena ngba woya, na beenen, na yola na nmeesen, na gyabunise na gaose na donse nan pou ne yee felinkumee na, te ne kyaa ditintee man adido na teele kei doo ken de bee mo de sia fonne naa na ya ne. ¹³ Mena doo e do Wurubuar e yoo aboo

ηαν που, na ε kenyiη tale seη kenken ηmanyηη
 οβoνsam ηon nombiakumεε keyεε debaη kei
 man. Te akpaa ε yoo ken de taη na, baa naa nyi
 ε σεε ε seηεε ε da seηae ken man.

¹⁴ Ken doo ε desina ε wose na ε ka seη kenken.
 E yela anokoare ken ε ne dii fa Wurubuaε ne ke
 yeε ηgba aboo ne, na ε ka mo kpaη ε teηase
 man, na ε gbεeneη katenee mo ke yeε ηgba
 nyeele pampasaη ken yoonootena na mo gyee
 be konoo ne. ¹⁵ Te kegyae ken ε ne gyae nyi
 ε ke yako Wurubuaε nombia ηan ne fa balan
 wosefeεreη ne, ke yeε ηgba nkyokotase ηan ε
 na doo ne. ¹⁶ Keηa pou wole ne, ε yela ε keλεedi
 ke yeε ηgba nyeele pampasaη ken ne. Kei te ε
 ke tale mo lee οβoνsam ηon apiase ηan ηe noose
 dana boalaη ne. ¹⁷ E yela nyeekeλεε ken Kristo
 be lee ηon ne, ke yeε ηgba nyeele kototoo ken
 yoonootena na mo wuu lee ba nyeeya ne. Na
 ε ke yela Wurubuaε nombia ηan, ke yeε ηgba
 yoosila ken Wurubuaε felιη ne fa ηon nyi yaa
 mo tela gyu yoo ne. ¹⁸ E mo kefane yeε aboo keηa
 pou. E sola Wurubuaε na waa fa ηon doη. E
 fane debaη kamase, ηgba mena ken Wurubuaε
 felιη ηon na wola ηon ne. Lee nne doo ε doo ε
 wose doo nideli, ε na yeli ε wose keyokose ηon
 ya. Na ε ke fane debaη kamase fa Wurubuaε
 balan pou.

¹⁹ E fane fa maη mo, nyi me na yee ya. Te
 me gyu mee yako Wurubuaε nombia ηan na,
 Wurubuaε gbagba ka mo o noowoya ηan do me
 nooman, na maa tale lese nombia aweeseη ηan
 doo Wurubuaε nombia man ne wola. ²⁰ Lee
 mena ken ma seηεε fa nombia keηa doo, te be

kyaŋa maŋ do deni man. E fane fa maŋ, na maa gyɔ me konɔɔ yako nombia ŋan ŋgba mena keŋ kaboena nyi maa yako nɛ.

Nɔɔkado ɔtomante

²¹ Mee kpila Tikikuse, de gyoo ŋon dɛɛ gyae ɔ nombia te ɔ ne yɛɛ de Gbɛŋgyoo Kristo tom keŋ ke gbɛɛ dɔɔ nɛ e gyaŋ. Ɔ kɔŋ na waa yako ŋon ma wose man nombia pou, na e ka gyeŋ ma kekyaabii man. ²² Lee mena dɔɔ te mee kpila e e gyaŋ, na waa yako ŋon da kekyaabii man, na waa do ŋon kakyeyɛ mɔ.

²³ De kya Wurubuarɛ na de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo baa fa emɛɛ de tebia baŋ e silana Kristo nɛ wosefɛɛɛɛɛ. Na baa yela e ke gyae dɔŋa na e ke lɛɛ Kristo di nideli. ²⁴ Wurubuarɛ waa mo ɔ bɛɛɛ boele baŋ pou bɛɛ gyae de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo kegyae keŋ betan ɔto ya nɛ.

**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE
Delo: WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE New Testament**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Delo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11